

תהליכי עבודה בעריכת חומר תיעודי

או:

קיצורי דרך

כל עריכה היא מסע, ובמיוחד סרט שיש למצוא אותו מתוך תיעוד. ובמסע כמו במסע- לא צופים? לא מסמנים לאן כדאי לחזור? לא עורכים תוכניות? עדיף שכן. ולעניינו כעורכים- חשוב מאד לתכנן. למען מיצוי המיטב שבחומר הגלם, למען מיצוי פוטנציאל העריכה. למען המקצוענות. למען היצירתיות. התהליך המוצע לעיל מקובל בסרטים תיעודיים ארוכים. בשינויים קלים וויתורים כבדים, צריך לקיימו בכל עריכה.

1. צפיה ורישום

צפיה קפדנית (בזמן אמת, לא בהרצה), היא ערובה לבקיאיות. כדי לישר קו עם הבמאי שנכח בצילומים, כדי להיות שותפים מלאים לתהליך העריכה, עליכם לצפות ובסבלנות. אסור גם לשכוח את חווית הצופה, המזומנת לכם כאן לראשונה ואחרונה בראשוניותה. אתם גם הצופים הראשונים של הסרט, ומה שיתפוס אתכם, ודאי יתפוס גם אחרים.

רישום מסודר, ע"פ TIME CODE אחת לדקה, דף חדש לכל כרטיס, יאפשר לכם לחזור ולמצוא את מבוקשכם במהירות.

רישום טקסט מדויק, יאפשר לאתר משפטים חשובים ולבצע 'עריכה על הנייר' שהיא כלי יעיל למיון ראשוני ונכון של המלל.

* את ה TC ומספר הכרטיס רישמו על הכרטיס, על האריזה ובדפי הרישום.

* כיתבו דף מראה מקום (מקראה): מספר כרטיס/ TC / נושאים.

* שימו לב לבעיות טכנולוגיות שמצאתם במקור.

1.1 ארגון כרטיסים: לאחר הלוגינג, סכמו את תכולת כל כרטיס לפי: נושא צילום, אתר הצילום, סצינות או כל הגדרה כוללת אחרת שתעזור לכם לדעת בכל שלב שתצטרכו, באיזה כרטיס נמצא כל שוט.

דוגמא ל: דף ארגון של פרויקט

שם פרויקט: החוף מתעורר מפיק: אורן ש. במאי: שיר י. עורך: עמית תאריך: 24.6-7.7

מס כרטיס	TC שעה	TC דקות מ-עד	תוכן: נושאי/אתרי צילום / סצינות	תאריך צילום
1	1	1-13	שפת הים- התעמלות בקר	24.6.07
		13-20	סוכת המציל- פותח את היום	
		20-27	תרגול הצלה – חוף	
		27-52	תרגול הצלה- חסקה (מצולם מהחוף)	

1-2. שמרו על הכרטיסים במקום מאוורר ובטוח. לעולם אל תשאירו אותם באוטו, לא ליד חלון, בשמש או ליד רמקולים ומגנטים אחרים.

1-3. דאגו לעשות העתק של כל הכרטיסים

2. תסריט עריכה- ראשי פרקים ומבנה

סרט חייב לקיים תהליך, הנובע מהתפתחות וזרימה של רעיונותיו. לאחר הצפייה קיבלתם מושג כללי על הסרט. ע"י הגדרת ראשי פרקים ע" נושא ואירגון הנושאים בסדר מסוים, תוכלו, על הנייר, לבדוק אם מתקיים התהליך הנכון.

המלצתי: לאחר קביעת ראשי פרקים, אני מסמנת על דפי הרישום (הלוגינג) למה מתאימים כל טקסט, סצינה או צילומי הרקע. בשלב השני אני רושמת מתחת לכל ראש פרק איפה נמצאים הקטעים המתאימים.

3. עריכת מבנה (אסמבלינג)

הנחת הטקסטים וביצוע עריכת קול בלבד (ללא הסתרת החיבורים), מאפשרת בדיקת המבנה וכן בדיקה אם אפשר להמשיך ולקצר בטקסטים. לא כדאי לעסוק בשלב זה בצד העיצובי יותר- אינטרקטיבים, סצינות אוריה וכו', מכיוון שעוד תמצאו בעיות ותמצאו לקצר.

תהליך זה מתבצע ב- 3 עד 4 סבבי עריכה. בכל פעם מלמשים יותר.

4. עריכה: עיצוב וליטוש-

כיסוי חיבורי קול או הגדרת אפקט מתאים, שילוב סצינות ממחישות וסצינות אוריה.

לאחר צפייה במבנה, איתור בעיות וביצוע שינויים- עד לביסוס המבנה הנכון, בא השלב המענג של כל השאר: העניין העיצובי. זה הזמן להשמר מ"פלסטר" לטובת העיטור, ללטש מעברים- בין קטוע להמשכיות, ליצור עטיפות קול, להתעמק ביחסי תמונה לתמונה ותמונה לקול, להוסיף מוסיקה- כל מה שאתם יודעים, יעזור לכם להמשיך וללמוד על נפלאות המקצוע בו בחרתם.

5. פרמטרים להערכת משך העריכה-

5.1 הערכת זמן צפייה ורישום. במקרה של ח"ג עלילתי, קליפ או צילומי רקע (ויזואל) בח"ג דוקומנטרי, בסיס החישוב הוא 1:2-4. כלומר, על כל שעה של ח"ג תצטרכו שעתיים צפיה. אם הצפיה כרוכה ברישום מדויק של המלל (ראיונות בסרט דוקומנטרי), קחו בחשבון יחס של 1:3 ואפילו 4 שעות לכל שעה, בהתחלה. עם הזמן רוכשים מיומנות וקצב העבודה עולה.

5.2 הערכת זמן סופי של הסרט.

בתסריט עלילתי, מחשבים כל עמוד לפי 1-1.5 דקות מסך, יחס ח"ג 1:5-1:7 (מכל 5-7 דקות ח"ג שצולמו, תיערך דקה של סרט).

בסרט דוקומנטרי, מחשבים יחס של כ- 1:30-1:50 (דקה סרט סופי על כל 30-50 דקות ח"ג)

5.3 הערכת שעות עריכה. לפי חישוב של רשת BBC, מעריכים שביום עריכה (10 שעות) עורכים

2 דקות סרט סופי (אני בעד חישוב של 1 דקה לדוקומנטרי). הערכה זו משקללת את משך כל התהליך (מצפיה ועד FINE CUT).

5.4 לוח זמנים לעריכת Offline.

לוח זמנים נקבע על פי כמות חומר הגלם שצולמה ואורך (משוער) של הסרט הסופי. אם צולמו שעתיים חומר גלם לסרט דוקומנטרי, סביר שאורכו הסופי יהיה בין 3-5 דקות. לסרט שאורכו הסופי 5 דקות אנו צריכים כ- 25 שעות עריכה, בתנאי שהגענו עם לוגינג ותסריט עריכה. שלבי העריכה (ב% מזמן העריכה הכללי, ללא זמן הצפיה):

צפייה: בין פי 2 לפי 4 מזמן חומר הגלם. (קשה לעבוד יותר מ 5 שעות ביום).	
עריכת מבנה:	25% מהזמן הכללי
Rough Cut:	50%
Fine Cut תמונה:	10%
עריכת קול:	15% .

בין שלב לשלב חשוב וכדאי לצאת לכמה ימים מחדר העריכה, לצפות בעריכה, לקבל תגובות. כשמתכננים לוח זמנים מתחילים מהסוף להתחלה. כלומר- על פי מועד הסיום שנקבע (להקרנה בכתה או בכל פורום אחר). הפחיתו שבוע (לפחות) מתאריך זה לקביעת מועד סיום עריכת ה- Offline.

דוגמא ללוח זמנים המשוער לכתבה של שעתיים חומר גלם מתוכן שעה של ראיונות,

שלב	נושא/ תאור העבודה	זמן הכנה בשעות
LOGGING	ראיון, שעה ח"ג. רישום מלא של הטקסט	3-4
	ויזואל וסצינות. שעה ח"ג	2
תסריט עריכה	במאי ועורך מגבשים תסריט. נעשה מול וידאו אבל לא בהכרח בחדר העריכה	4
	30 שעות מתוכננות לעריכה:	זמן עריכה בשעות
		בימים (6 שעות)

2/3	4		דגימה
1.3	+7	הצבת טקסטים וסצינות בסדר הנכון לסרט.	עריכת מבנה (25% מ30 שעות):
2			הקרנות ניסיון
2	15	עריכה פנימית, קביעת יחסי קול תמונה, קביעת מעברים, הוספת מוסיקה.	Rough Cut (50% מ30 שעות):
2			הקרנות ניסיון
	2	ביצוע הקלטות Post Sync או תוספות קוליות (באולפן). הנחתן על ערוצי הקול.	הכנה לעריכת קול
1/2	2	ליטוש סופי של החיתוכים.	Fine Cut
1/2	2	חלוקה לערוצים, הוספת אפקטים.	עריכת קול
+ 12 4	50		סה"כ

בעבודה יומיומית, מזמן קבלת חומר הגלם ועד להגשת הסרט הערוך יחלפו 16 ימים. הוסיפו 20% בלתי צפוי (בעבודה עם מחשבים, רב הבלתי צפוי על הצפוי) = 4 ימים. ותבינו למה אני ממליצה לתכנן את לוח הזמנים שבוע אחורה מיום ההגשה.

6. עריכת Online ותהליכי פוסט. עריכת Online + תיקוני צבע אמורה להתמשך בערך פי 10 מזמן הסרט הסופי. ותמיד יש גם את הבלתי צפוי.

7. כותרות וקרדיטים. לקראת עריכת Online, דאגו לקבל את רשימת הקרדיטים בתחילת הסרט ובסופו. הקפידו להודות לכל מי שעזר לכם בהכנת הסרט, מתחילתו ועד סופו.

8. סגנון הכותרות – עיצוב ותנועה. התוכנות מאפשרות לכם להוסיף אלמנטים גרפיים ולעצב אנימציה של כותרות, על כן כדאי להשקיע מחשבה ויצירתיות גם בתחום הזה. קחו דוגמא מסרטי הקולנוע האהובים עליכם- לכל אחד מהם יש סגנון כותרות משלו.

לסיכום

יהיו אשר יהיו הכוונות לפני הצילומים, **העריכה היא שלב העובדות.** כעורכים שעוסקים בעובדות – השוטים והעיבוד שלהם למסך- עליכם להכיר היטב את חומר הגלם (להלן ח"ג). עליכם לצפות בריכוז בכל הצילומים (ח"ג), לערוך רישום מפורט על תכולת השוטים ולארגן תוכנית עבודה עוד לפני העריכה. בעריכה תיעודית מכינים **תסריט עריכה.**

ככל שתכוננו יותר לעריכה, ככל שתכירו יותר את השוטים שצילמתם ואת האפשרויות- כך תוכלו ליהנות יותר מעבודה רציפה ופורייה.

עבודה מהנה

